

ЗВІТ
директорату науки та інновацій
за результатами проведення громадського обговорення до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку надання фінансової підтримки на створення високотехнологічних виробництв
за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування»

Електронна адреса оприлюднення проекту на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України: <https://bit.ly/3AuMiwv>

Дата проведення громадського обговорення: 29.08.2022-12.09.2022

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проекту акта, що виносилися на обговорення:

У постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання фінансової підтримки на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування» (далі – проект акта) пропонується визначити умови, критерії та механізм проведення конкурсного відбору з метою надання фінансової підтримки суб'єктам господарювання на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ у формі грантів на умовах співфінансування.

Обговорення проекту проводилося у форматі електронних консультацій з громадськістю.

29 серпня 2022 року проект акта для громадського обговорення було оприлюднено у підрозділі «Громадське обговорення» розділу «Консультації з громадськістю» офіційного веб-сайту МОН. Зауваження та пропозиції від громадськості приймалися до 12 вересня 2022 року на електронну адресу: iryna.krasovska@mon.gov.ua, irynakrasovska15@gmail.com.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

У ході консультацій з громадськістю було отримано зауваження та пропозиції від:

Інституту економіки та прогнозування НАН України (Грига В.Ю., Рижкова Ю.О. - кандидати економічних наук),

Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України (Чубенко В.А. – кандидат юридичних наук, молодший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України; Гедрез-Ряполова І. В. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України),

Комісії Вченої Ради КПІ ім. Ігоря Сікорського.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення.

Результати опрацювання пропозицій та зауважень до проєкту акта відображено у таблиці.

Учасники громадського обговорення	Положення проєкту акта	Пропозиції та зауваження до проєкту акта, що надійшли під час громадського обговорення	Інформація про врахування пропозицій та зауважень
<p>Інститут економіки та прогнозування НАН України (Грига В.Ю. та Рижкова Ю.О. - кандидати економічних наук)</p>	<p>Конкурс проводиться МОН з метою надання грантів на реалізацію науково-технічних (інфраструктурних) проєктів (далі - проєкт), спрямованих на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ.</p>	<p>Пропонується замінити на «та/або» по всьому тексту Порядку, адже можливе трактування, що грант передбачає участь одночасно і ЗВО, і наукової установи</p>	<p>Враховано.</p>
	<p>Гранти надаються за умови співфінансування з отримувачем у співвідношенні: для грантів на реалізацію проєктів, спрямованих на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ до 30 відсотків вартості проєкту (без урахування податку на додану вартість) - не менше 70</p>	<p>Доцільно скоротити, що зробить текст більш читабельним і зрозумілим. Грант не може покривати понад 30% витрат з реалізації проєкту, спрямованого на створення високотехнологічного виробництва за участю закладів вищої освіти та/або наукових установ.</p>	<p>Враховано. Пункт 5 викладено у такій редакції: «5. Гранти надаються за умови співфінансування з отримувачем у співвідношенні: до 30 відсотків вартості проєкту (без урахування податку на додану вартість) за рахунок гранту та не менше 70 відсотків за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних).»</p>

	відсотків за рахунок коштів отримувача (зласних або кредитних).		
	<p>Гранти надаються для створення нових високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ або збільшення потужностей існуючих виробництв для покриття таких напрямів витрат, як: придбання основних засобів виробництва (верстати, технологічне обладнання, наукове обладнання та устаткування), яке не підлягає відчуженню (крім випадків невиконання умов договору про надання гранту);</p>	<p>Можна скоротити текст – «Гранти можуть витрачатися лише на:...».</p> <p>Слід додати, що обладнання повинно бути віком не старше 3 чи 5 років, що стане непрямым критерієм «сучасності» технології.</p>	<p>Враховано.</p> <p>Пункт 7 викладено у такій редакції:</p> <p>«7. Гранти надаються для створення нових високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та/або наукових установ для покриття таких напрямів витрат, як:</p> <p>придбання основних засобів виробництва (верстати, технологічне обладнання, наукове обладнання та устаткування), яке не підлягає відчуженню (крім випадків невиконання умов договору про надання гранту);</p> <p>доставка та введення в експлуатацію основних засобів виробництва (верстатів, технологічного обладнання, наукового обладнання та устаткування), включаючи програмне забезпечення.</p> <p>Основні засоби виробництва (верстати, технологічне обладнання, наукове обладнання та устаткування) повинні бути розроблені, виготовлені протягом останніх п'яти років.»</p>

	Отримувачем може бути юридична особа щодо якої не порушено справи про банкрутство та/або яких не визнано банкрутом, та/або яка не перебуває на стадії ліквідації.	Пропонується викласти у редакції: «Отримувачем гранту не може бути юридична особа щодо якої порушено справи про банкрутство та/або яку визнано банкрутом, та/або яка перебуває на стадії ліквідації».	Враховано.
	Повторно подані заявки від одного грантоотримувача не розглядаються.	Не зрозуміло обґрунтування цієї пропозиції, чому не розглядаються повторно подані заявки. Якщо заявка буде доопрацьована та покращена, то вона має бути розглянута. Більше того, навряд чи можна очікувати великої кількості заявок.	Не враховано. У положенні мається на увазі, що грант можна отримувати лише один раз, оскільки йдеться про грантоотримувача.
	Обов'язковими умовами для участі у конкурсі є: - гарантія реалізації проекту на території України за участю закладу вищої освіти та/або наукової установи; - створення робочих місць для наукових співробітників закладів вищої освіти та наукових установ, за участю яких створюється високотехнологічне виробництво	Якщо мова йде про обов'язкові умови для участі, то за цим пунктом не зрозуміло: - яким чином необхідно надавати гарантії; - чи це має бути нове робоче місце, на яке буде найматися науковий співробітник з-зовні, чи це залучення наукового співробітника із ЗВО чи наукової установи до виконання проекту. В останньому випадку йому доведеться звільнитися чи оформлювати сумісництво? До того ж	Враховано. Пункт 11 викладено у такій редакції: «11. Обов'язковими умовами для участі у конкурсі є: гарантія реалізації проекту на території України за участю закладу вищої освіти та/або наукової установи, підтверджена у договорі про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво; створення робочих місць (залучення наукових співробітників

	<p>- розвиток інноваційної та дослідницької інфраструктури закладу вищої освіти та/або наукової установи, за участю якого створюється високотехнологічне виробництво;</p>	<p>у п.10 прописано, що невід'ємним додатком є наявність договору про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво. А це передбачає скоріше співпрацю з науковими співробітниками, а не створення окремих робочих місць для них.</p> <p>- питання потребує обговорення з потенційними учасниками конкурсу. Виходячи з п.7 Порядку єдиним варіантом розвитку інноваційної та дослідницької інфраструктури закладу вищої освіти та/або наукової установи є придбання наукового чи технологічного обладнання, яке має бути поставлене на баланс ЗВО. Тому доцільно одразу в тексті про це написати: «розвиток інноваційної та дослідницької інфраструктури закладу вищої освіти та/або наукової установи, за участю якого створюється високотехнологічне виробництво, шляхом придбання, доставки та введення в експлуатацію наукового, технологічного обладнання та устаткування»</p>	<p>як найманих працівників або як учасників проекту) для неучасників проекту) для наукових співробітників закладів вищої освіти та наукових установ, за участю яких створюється високотехнологічне виробництво; розвиток інноваційної та дослідницької інфраструктури закладу вищої освіти та/або наукової установи, за участю якого створюється високотехнологічне виробництво, шляхом придбання, доставки та введення в експлуатацію наукового, технологічного обладнання та устаткування; ....»</p>
--	---	---	--

	<p>Відбір отримувачів грантів здійснює МОН. Рішення про затвердження переліку проєктів, рекомендованих для надання гранту приймає Спеціалізована науково-технічна рада МОН.</p>	<p>В проєкті Порядку не передбачено створення Спеціалізованої ради, хоча за змістом п.13 вона має бути створена. Відповідно доцільно додати речення: «Для відбору отримувачів грантів МОН створює Спеціалізовану науково-технічну раду МОН та затверджує наказом положення про її функціонування»</p>	<p>Не враховано Спеціалізована науково-технічна рада МОН створена відповідно до Положення про конкурсний відбір наукових, науково-технічних робіт та проєктів, які фінансуються за рахунок зовнішнього інструменту допомоги Європейського Союзу для виконання зобов'язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», затвердженого постановою КМУ від 20 листопада 2019 р. № 971 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2021 р. № 419). Проєктом передбачається розширити її повноваження.</p>
	<p>Для отримання гранту отримувач підписує договір про надання гранту, примірник якого затверджується наказом МОН. У договорі про надання гранту обов'язково зазначаються цілі використання гранту з переліку, визначеного пунктом 7 цього Порядку, умови, невиконання або неналежне виконання яких може</p>	<p>Оскільки грант надається згідно п. 2 Порядку як фінансова підтримка на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування (тобто такого виробництва ще не існує), виникає питання, куди суб'єкт має перераховувати власні або залучені з інших джерел кошти. Можливо, мова йде про надання підтверджень про наявність у суб'єкта господарювання</p>	<p>Враховано. Положення пункту викладено у такій редакції: «Для укладення з МОН договору про надання гранту переможці конкурсу подають разом з оригіналами документів довідку в довільній формі, що підтверджує наявність у суб'єкта господарювання коштів для реалізації проєкту.»</p>

	<p>привести до повернення отримувачем отриманих коштів.</p> <p>Для укладення з МОН договору про надання гранту переможці конкурсу подають разом з оригіналами документів довідку в довільній формі, що підтверджує факт перерахування суб'єктом господарювання коштів для реалізації проекту на умовах співфінансування.</p> <p>Обов'язковими умовами договору гранту є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сплата протягом трьох років з дня отримання гранту податків, зборів (обов'язкових платежів), єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до зведеного бюджету України у розмірі отриманого гранту; 	<p>таких коштів (виписки з рахунків, кредитна угода тощо)</p> <p>Оскільки невідомі орієнтовні розміри гранту, а також те, що налагодження виробництва потребує певного часу (тобто залучення нових працівників може відбуватися з певною затримкою), є сумніви щодо реальності виконання цієї умови, особливо враховуючи, що вона стосується лише податків і зборів на оплату праці. Доцільно переглянути цю умову, здійснити попередні розрахунки та проконсультуватися з бізнесом. Можливо також додати обсяг податків на прибуток отриманий за рахунок продажу високотехнологічної продукції.</p>	<p>Враховано. Буде доопрацьовано за результатами проведення додаткових консультацій.</p>
--	--	--	---

	<p>- створення не менше 20 робочих місць для наукових співробітників;</p> <p>- використання не менше 30 відсотків отриманого гранту на розвиток інноваційної та дослідницької інфраструктури закладу вищої освіти та/або наукової установи, за участю якого створюється високотехнологічне виробництво.</p>	<p>Не обґрунтована кількість робочих місць для науковців, що має бути створена. Наразі ДіР можуть здійснюватися й невеликою групою вчених до 5 осіб, які можуть забезпечити та підтримати високотехнологічне виробництво. Взагалі доцільно видалити або суттєво відредагувати дане положення, виходячи з проблеми, яку вирішує грант та після проведення консультацій з потенційними учасниками конкурсу.</p> <p>У п.7. вже визначено на що надається грант. Гранти надаються для створення нових високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ або збільшення потужностей існуючих виробництв для покриття таких напрямів витрат, як придбання основних засобів виробництва (верстати, технологічне обладнання, наукове обладнання та устаткування), яке не підлягає відчуженню (крім випадків невиконання умов договору про надання гранту). Таким чином частина коштів має спрямовуватися на закупівлю обладнання для ЗВО/наукової установи, а інша для суб'єкту господарювання. Втім наразі</p>	
--	---	--	--

		невідомо, який мінімальний обсяг гранту і чи буде його достатньо для закупівлі обладнання та устаткування для ЗВО/наукової установи.	
Загальне зауваження: більш чітко прописати умови надання гранту, для цього провести обговорення з потенційними бенефіціарами. У запропонованому для обговорення проєкті деякі положення практично дублюються у різних пунктах Порядку. Крім того, деякі з них є мало реальними для досягнення.			
<p>Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України (Чубенко В.А. - кандидат юридичних наук, молодший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України; Подрез-Ряполова І. В. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник НДІ правового забезпечення</p>		<p>Пропонуємо ввести термін <i>«високотехнологічне виробництво»</i>: «високотехнологічне виробництво – це виробництво, в якому застосовуються технології, що створюються на підставі науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, забезпечують виготовлення високотехнологічної продукції та/чи інноваційних виробничих процесів». Проект не містить визначення поняття <i>«високотехнологічне виробництво»</i> чи будь-якої бланкетної норми із зазначенням відповідного нормативно-правового акту, яким передбачене таке визначення. Разом з тим, вказане поняття є вкрай важливим як для розуміння сфери правового регулювання даного Проєкту акту, так і для оцінювання відповідності критерію високотехнологічності виробництва,</p>	<p>Враховано. Проект акта доповнено терміном «високотехнологічне виробництво».</p>

<p>інноваційного розвитку НАПрН України)</p>		<p>запропонованих проектів отримувачами грантів.</p> <p>Так, найближчим за сферою правового регулювання до запропонованого Проекту акту є Загальнодержавна комплексна програма розвитку високих наукоємних технологій, затверджена Законом України, згідно якої високотехнологічне виробництво – це виробництво, в якому застосовуються наукоємні технології. При цьому, згідно наведеного Закону, високі наукоємні технології – технології, що створюються на підставі результатів наукових досліджень та науково-технічних розробок, забезпечують виготовлення високотехнологічної продукції, сприяють запровадженню високотехнологічного виробництва на підприємствах базових галузей промисловості. Як вбачається з викладеного, в Загальнодержавній комплексній програмі розвитку високих наукоємних технологій (яка до того ж є чинною, проте фактично не діючою), визначення високотехнологічного виробництва наводиться через невідоме, що також ускладнює розуміння його сутності. Тобто, доцільно ці два поняття («високотехнологічне виробництво» та</p>	
--	--	---	--

		<p>«високі наукоємні технології»), існуючі в чинному законодавстві України, уніфікувати з поняттям, яке використовується в Проекті «високотехнологічне виробництво», через основні ознаки, які закладені в їх основу.</p>	
	<p>Конкурс проводиться МОН з метою надання грантів на реалізацію науково-технічних (інфраструктурних) проектів (далі - проект), спрямованих на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ.</p>	<p>Доцільно викласти пункт 2 Проекту в наступній редакції: «Конкурс проводиться МОН з метою надання грантів на реалізацію науково-технічних (інфраструктурних) проектів (далі - проект), спрямованих на створення та розвиток високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ».</p> <p>Запропонований Проект в пункті 2 містить норму, згідно якої гранти надаються тільки на проекти, спрямовані на створення високотехнологічних виробництв. Разом з тим, пунктом 7 Проекту передбачено, що гранти надаються для створення нових високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ або збільшення потужностей існуючих виробництв.</p> <p>Таким чином, зміст вказаних положень беззаперечно створить безліч</p>	<p>Не враховано. Проект акта доопрацьовано шляхом передбачення надання гранту лише на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ.</p>

		<p>суперечностей в процесі реалізації даного нормативно-правового акту в частині трактування проєктів, на які видаються гранти – тільки тих високотехнологічних виробництв, які створюються в процесі реалізації гранту чи й збільшення потужностей існуючих виробництв (розвиток високотехнологічних виробництв).</p>	
	<p>Надання фінансової підтримки на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування здійснюється з метою створення фінансових стимулів для спільних інноваційних проєктів, залучення інвестицій в технології наступного покоління, необхідних для переходу України до інноваційної економіки, сприяння зростанню конкурентоспроможності інноваційно активних підприємств, їх розвитку та збільшенню частки інноваційної продукції.</p>	<p>Доцільно викласти пункт 4 Проєкту в наступній редакції: «Надання фінансової підтримки на створення та розвиток високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування здійснюється з метою створення фінансових стимулів для спільних інноваційних проєктів, залучення інвестицій в сучасні технічні, технологічні інноваційні розробки та новітні технології, необхідні для переходу України до інноваційної економіки, сприяння зростанню конкурентоспроможності інноваційно активних підприємств, їх розвитку та збільшенню частки інноваційної продукції». Вказана пропозиція обумовлена необхідністю уникнення суперечностей між пунктом 4 та</p>	<p>Враховано частково. Пункт 4 проєкту акта викладено у такій редакції: «Надання фінансової підтримки на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування здійснюється з метою створення фінансових стимулів для спільних інноваційних проєктів, залучення інвестицій в сучасні технічні, технологічні інноваційні розробки та новітні технології, необхідні для переходу України до інноваційної економіки, сприяння зростанню конкурентоспроможності інноваційно активних підприємств, їх розвитку та збільшенню частки інноваційної продукції».</p>

		<p>пунктом 7 Проекту акту – а саме, напрямок спрямування гранту – не тільки на створення, а й на розвиток існуючих виробництв (аналогічно з п. 2 Пропозицій та зауважень).</p> <p>Вважаємо поняття «залучення інвестицій в технології наступного покоління» таким, що не відображає у повному обсязі поняття сучасних технологій.</p> <p>Так, проект Плану відновлення України визнає серед традиційних можливостей розвитку високий інтелектуальний капітал країни, який у тісній кореляції з виробництвом може забезпечити впровадження сучасних технічних, технологічних інноваційних розробок.</p> <p>Відповідно до положень Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р, мета Стратегії полягає у розбудові національної інноваційної екосистеми для забезпечення швидкого та якісного перетворення креативних ідей в інноваційні продукти та послуги, підвищення рівня інноваційності національної економіки, що передбачає створення сприятливих умов для розвитку інноваційної сфери,</p>	
--	--	---	--

		збільшення кількості впроваджуваних розробок, підвищення економічної віддачі від них, залучення інвестицій в інноваційну діяльність. Крім того, рушієм економічного зростання у найближчій перспективі може виступати сектор економіки, як такий, що має високий потенціал до модернізації, впровадження новітніх технологій.	
	<p>Гранти надаються за умови співфінансування з отримувачем у співвідношенні: для грантів на реалізацію проектів, спрямованих на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ до 30 відсотків вартості проекту (без урахування податку на додану вартість) - не менше 70 відсотків за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних).</p>	<p>Доцільно внести аналогічні зміни та викласти пункт 5 Проекту в наступній редакції: «Гранти надаються за умови співфінансування з отримувачем у співвідношенні: для грантів на реалізацію проектів, спрямованих на створення та розвиток високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ до 30 відсотків вартості проекту (без урахування податку на додану вартість) - не менше 70 відсотків за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних)». Вказана пропозиція обумовлена необхідністю уникнення суперечностей між пунктом 5 та пунктом 7 Проекту акту – а саме, напрямок спрямування гранту – не</p>	<p>Враховано. Пункт 5 проекту акта викладено у такій редакції: «5. Гранти надаються за умови співфінансування з отримувачем у співвідношенні: до 30 відсотків вартості проекту (без урахування податку на додану вартість) за рахунок гранту та не менше 70 відсотків за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних).»</p>

		тільки на створення, а й на розвиток існуючих виробництв (аналогічно з п. 2 Пропозицій та зауважень).	
	<p>До участі у конкурсі приймаються проекти за напрямками: освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії; освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки; освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій; технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу; впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування,</p>	<p>Пунктом 6 Проекту акту визначено перелік напрямків високотехнологічного виробництва, проекти за якими приймаються до участі у конкурсі.</p> <p>Варто зауважити, що в Україні відсутній офіційно затверджений чи унормований перелік високотехнологічних виробництв, галузей чи високотехнологічної продукції. В даному аспекті доцільним є перейняття міжнародного досвіду та визначення зазначених вище напрямків високотехнологічного виробництва, враховуючи сформовані міжнародні переліки.</p> <p>Зокрема, критерієм віднесення до груп, класифікованих міжнародними організаціями як високотехнологічна продукція, є висока інтенсивність науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у виробництві технічної продукції.</p> <p>Так, Організацію економічного співробітництва та розвитку ще в 1994 році представлено перелік високотехнологічних товарів. Вказаний перелік змінювався декілька разів,</p>	<p>Враховано. Напрями буде доопрацьовано за результатами проведення додаткових консультацій.</p>

	<p>фармацевтики; широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища; розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.</p>	<p>остання версія (SITC Rev. 4)[1], який також взятий за основу Статистичною організацією Європейської Комісії (Євростатом) для затвердження відповідного каталогу. Перелік високотехнологічних товарів, відповідно до останньої редакції зазначеної вище включає в себе аерокосмічну продукцію, комп'ютерну та офісну техніку, електроніку та телекомунікації, фармацевтику, наукові інструменти, електричні машини, хімію, неелектричну техніку, озброєння.</p>	
	<p>Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки;</p>	<p>Доцільно виключити в абзаці 2 пункту 6 Проекту словосполучення «озброєння та військової техніки» та викласти вказаний абзац в наступній редакції: «освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування». Виключення вказаної категорії «озброєння та військова техніка» пов'язане з декількома факторами. По-перше, відповідно до ст. 8 Закону України «Про державну таємницю» інформація про винаходи, дослідження і розробку нових зразків озброєння в інтересах забезпечення національної</p>	<p>Враховано. Буде доопрацьовано за результатами проведення додаткових консультацій.</p>

		<p>безпеки і оборони та про результати таких досліджень і розробок; про наукові, науково-дослідні, дослідно-конструкторські та проектні роботи, предметом яких є створення новітніх складних зразків озброєння, військової або спеціальної техніки та інші роботи, що мають важливе оборонне чи економічне значення або суттєво впливають на зовнішньоекономічну діяльність та національну безпеку України, відноситься до державної таємниці. Водночас, відповідно п. 8 проекту акта одним з основних принципів з організації та проведення конкурсу є його прозорість. Крім того, в процесі оцінювання поданих заявок, а також перевірки відповідного договору, укладеного з отримувачем гранту підлягають залученню велика кількість посадових осіб, які не мають відповідного доступу до державної таємниці. Вказане, відповідно, створює ризики порушення законодавства в сфері державної таємниці.</p> <p>По-друге, відповідно до Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2020 № 819, на останнє покладені завдання щодо</p>	
--	--	--	--

		<p>функціонування державного фонду розвитку базових і критичних технологій, підтримки інновацій в оборонно-промисловому комплексі та в інших галузях промисловості; організації роботи із створення техніки для потреб оборони та безпеки держави та інших стратегічних галузей промисловості; а також Мінстратегпром виступає замовником науково-дослідних робіт та дослідно-конструкторських робіт у сфері стратегічних галузей промисловості, оборонно-промислового комплексу; здійснює в межах повноважень координацію наукових досліджень в інтересах національної безпеки і оборони. Таким чином, недоцільним є проведення конкурсу на реалізацію науково-технічних (інфраструктурних) проєктів за напрямками озброєння та військової техніки, без залучення відповідного уповноваженого органу. Разом з тим, слід взяти до уваги, що товари військового призначення є товарами з обмеженим обігом, тому реалізація гранту за вказаним вище напрямом може бути ускладненою з огляду на законодавство про дозвільну систему у сфері господарської</p>	
--	--	--	--

		діяльності, про ліцензування видів господарської діяльності тощо.	
	технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;	<p>Доцільно в абзаці 4 пункту 6 Проекту виключити словосполучення «технологічне оновлення» та сформулювати в наступній редакції:</p> <p>«розвиток агропромислового комплексу на підставі впровадження високих технологій»</p> <p>Агропромисловий комплекс не є високотехнологічною галуззю як такою, в тому числі, продукція, що виробляється вказаною галуззю також не являється високотехнологічною.</p> <p>Крім того, технологічне оновлення перш за все свідчить про оновлення застарілого обладнання, машин та механізмів, які використовуються в сільському господарстві, проте останнє не свідчить про перехід на високотехнологічне виробництво агропромислового комплексу. Тому зазначення вказаного напрямку в Проекті акту створює ризики для участі в конкурсі та отриманні гранту (фінансування) суб'єктами господарювання, які формально відповідають умовам конкурсу, але фактично створюване ними виробництво не буде високотехнологічним.</p>	Враховано.

		<p>Разом з тим, виробництво сільськогосподарської продукції буде ефективнішим та економічно успішним при застосуванні високотехнологічних процесів, тобто впровадження високих технологій (наприклад, використання 3Д принтерів в сільському господарстві, роботизація, застосування високотехнологічних засобів захисту рослин та стимулювання їх росту, точне землеробство, яке включає аналіз за допомогою GPS-навігації на спеціальних приладах вологості ґрунтів та інших показників та їх вплив на урожайність тощо).</p> <p>Таким чином, необхідно викласти вказане положення Проекту таким чином, щоб не виключаючи напрямок агропромислового комплексу, якому надається грант, уникнути проблеми невідповідності критерію «високотехнологічності» такого виробництва.</p>	
	<p>широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;</p>	<p>Доцільно викласти абзац 6 пункту 6 в наступній редакції: «впровадження технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища».</p>	<p>Враховано.</p>

		<p>Вважаємо, що оціночний термін – «широке», доцільно видалити. Ця категорія не має чітких меж і такого роду вимірювання гарантовано викличе велику кількість неузгодженостей при застосуванні норми права.</p>	
	<p>Невід'ємними додатками до заявки є бізнес-план, форма якого визначається МОН, та договір про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво.</p>	<p>Доцільно викласти абзац 1 пункту 10 проекту в наступній редакції:</p> <p>«Невід'ємними додатками до заявки є бізнес-план та договір про спільну діяльність між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво, форми яких визначаються МОН».</p> <p>Так, договір про взаємодію, запропонований в редакції Проекту МОН є непоіменованим договором, а його зміст та форма не деталізуються в самому Проекті акту. Таким чином, вказане в будь-якому випадку буде призводити до суперечностей на неузгоджень як на етапі укладення таких договорів між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво, так і в процесі участі у конкурсі та оцінювання відповідної пропозиції уповноваженими органами</p>	<p>Враховано. Абзац 1 пункту 10 проекту акта викладено у такій редакції:</p> <p>«Невід'ємними додатками до заявки є бізнес-план та договір про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво, форми яких визначаються МОН.»</p>

		<p>та посадовими особами. Водночас, найближчим за своєю сутністю поіменованим договором до договору про взаємодію є договір про спільну діяльність, передбачений ст. 1130 Цивільного кодексу України.</p> <p>З метою уникнення зазначених вище ситуацій, доцільно визначити як форму бізнес-плану, так і форму відповідного договору, які затверджуються МОН.</p>	
	<p>Заявки, подані без бізнес-плану, не розглядаються.</p>	<p>Абзац 2 пункту 10 Проекту доцільно викласти в наступній редакції:</p> <p>«Заявки розглядаються за умови подання всіх документів, передбачених цим Положенням».</p> <p>Вказана пропозиція обумовлена тим, що абзацом 1 вказаного пункту 10 Проекту передбачено, що разом із заявкою для участі в конкурсі подається бізнес-план та договір про взаємодію. Разом з тим, в абзаці 2 вказаного пункту Проекту МОН зазначається, що заявки не розглядаються лише без бізнес-плану, інші ж документи – не згадуються. Вказане може викликати хибне уявлення про те, що неподання інших документів, передбачених вказаним нормативно-правовим актом, не призводить до відхилення відповідних заявок.</p>	<p>Враховано.</p>

	<p>Обов'язковими умовами для участі у конкурсі є: гарантія реалізації проекту на території України за участю закладу вищої освіти та/або наукової установи; створення робочих місць для наукових співробітників закладів вищої освіти та наукових установ, за участю яких створюється високотехнологічне виробництво; розвиток інноваційної та дослідницької інфраструктури закладу вищої освіти та/або наукової установи, за участю якого створюється високотехнологічне виробництво; надання фінансових звітів про використання коштів гранту для створення високотехнологічного виробництв за участю закладу вищої освіти та/або наукової установи, а також документів або іншої інформації, необхідних для проведення МОН моніторингу реалізації проекту та перевірки виконання умов договору про</p>	<p>Доцільно доповнити пункт 11 Проекту наступним абзацом: «Отримувач разом із заявкою надає гарантійний лист про виконання вказаних умов». Так, пунктом 11 Проекту передбачено перелік умов участі у конкурсі (гарантія реалізації проекту на території України, створення робочих місць для наукових співробітників закладів вищої освіти та наукових установ за участю яких створюється високотехнологічне виробництво, надання фінансових звітів тощо). Проте, вказані умови станом на дату подання заявки для участі у конкурсі ще не настали, тому перевірити їх та оцінити в уповноважених органів та осіб немає можливості. За таких обставин, та враховуючи, що визначені в пункті 11 Проекту акту умови вказуються як обов'язкові для участі в конкурсі, доцільно зобов'язати отримувача надати відповідне підтвердження виконання таких умов в майбутньому, після отримання гранту.</p>	<p>Враховано.</p>
--	---	--	--------------------------

	надання гранту; надання у звітах у разі укладення угод з третіми особами комплексної і детальної інформації про такі угоди.		
	Секція засобами програмного забезпечення з використанням інформаційних джерел, що ним використовуються у своїй діяльності, проводить перевірку за критеріями: спрямованість проекту на відновлення економіки України; соціально-економічний вплив на формування національної інноваційної екосистеми; розвиток дослідницької та інноваційної інфраструктури закладу вищої освіти, наукової установи; активізація трансферу технологій та ефективність комерціалізації наукових результатів; унікальність, переваги проекту та оцінка можливості його реалізації	Доцільно викласти пункт 14 Проекту в наступній редакції: «Секція засобами програмного забезпечення з використанням інформаційних джерел, що ним використовуються у своїй діяльності, проводить перевірку за критеріями: спрямованість проекту на відновлення економіки України; вплив проекту на стабілізацію соціально-економічної ситуації під час воєнного стану; спрямованість проекту на розбудову національної інноваційної екосистеми; розвиток дослідницької та інноваційної інфраструктури закладу вищої освіти, наукової установи; активізація трансферу технологій та ефективність комерціалізації наукових результатів; унікальність, переваги проекту та оцінка можливості його реалізації; техніко-технологічний рівень виробництва; рівень якості та новизни продукції;	Враховано.

		<p>частка високотехнологічної продукції, як результат виробництва; відповідність продукції міжнародним стандартам; показник частки доданої вартості виробленої продукції; кількість кваліфікованих працівників, задіяних у виробництві».</p> <p>Категорія <i>«соціально-економічний розвиток»</i> відображає вплив рівня економічного розвитку господарюючих суб'єктів на розв'язання соціальних проблем країни та її громадян, тобто процес формування та розвитку відносин між господарюючими суб'єктами та соціальними групами населення. Тому визначення критерію <i>«соціально-економічний вплив на формування національної інноваційної екосистеми»</i> є недоцільним. Більш логічним за побудовою пропонуємо наступні критерії: <i>«вплив проекту на стабілізацію соціально-економічної ситуації під час воєнного стану»</i> та <i>«спрямованість проекту на розбудову національної інноваційної екосистеми»</i>. Так, в рамках проекту Плану відновлення України</p>	
--	--	--	--

		<p>безпосередньо передбачені заходи щодо стабілізації соціально-економічної ситуації під час воєнного стану. Одночасно, критерій <i>«спрямованість проекту на розбудову національної інноваційної екосистеми»</i> відображає необхідність цільового направлення проекту на розвиток національної інноваційної екосистеми. Крім того, незважаючи на те, що проведення конкурсу, надання гранту отримувачу спрямовані на створення високотехнологічного виробництва, згідно Проекту акта, та зокрема вказаного пункту, перевірка та оцінювання поданих заявок здійснюється майже без врахування показників, які свідчать про ідентифікацію того чи іншого виробництва як високотехнологічного. Тому доцільно доповнити вказаний пункт відповідними критеріями: <i>«техніко-технологічний рівень виробництва, рівень якості та новизни продукції, частка високотехнологічної продукції, як результат виробництва, відповідність продукції міжнародним стандартам, показник частки доданої вартості виробленої продукції, кількість кваліфікованих працівників, задіяних у виробництві»</i>.</p>	
--	--	--	--

	<p>Перевірка ділової репутації здійснюється за критеріями: корупційні дії; наявність судових справ, зокрема кримінальних; відкриті виконавчі та кримінальні провадження; наявність справи про банкрутство; наявність податкового боргу; арешт майна; шахрайство; санкційні списки</p>	<p>Абзац 2 пункту 15 Проекту доцільно викласти в наступній редакції, виключивши словосполучення <i>«відкритих кримінальних проваджень»</i>, <i>«шахрайство»</i>: «Перевірка ділової репутації здійснюється за критеріями: корупційні дії; наявність судових справ, зокрема кримінальних; відкриті виконавчі провадження; наявність справи про банкрутство; наявність податкового боргу; арешт майна; санкційні списки».</p> <p>Так, перевірка ділової репутації за критерієм <i>відкритих кримінальних проваджень</i> Регіональним центром трансферу технологій засобами програмного забезпечення з використанням інформаційних джерел, що ним використовуються у своїй діяльності, є неможливою.</p> <p>Вказане пояснюється тим, що відповідно до п. 9 Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затвердженого наказом Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298, користувачами Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - Реєстр)</p>	<p>Враховано. Буде доопрацьовано за результатами проведення додаткових консультацій.</p>
--	---	---	--

		<p>е: керівники органів прокуратури, органів досудового розслідування та органів дізнання; прокурори; слідчі органів поліції, безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та Державного бюро розслідувань, детективи Національного бюро; дізнавачі підрозділів дізнання органів поліції, безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та органів Державного бюро розслідувань, а також уповноважені особи інших підрозділів зазначених органів; інші уповноважені особи органів прокуратури, поліції, безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, Державного бюро розслідувань та Національного бюро, які виконують функції з інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів та ведення спеціальних обліків (оперативних, оперативно-облікових, дактилоскопічних тощо) відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Розділом III вказаного Положення передбачено, що право доступу до відомостей, внесених до Реєстру,</p>	
--	--	--	--

		<p>мають конкретно визначене коло посадових осіб, серед яких відсутні посадові особи Регіонального центру трансферу технологій. Крім того, згідно Положення зазначеного вище, Адміністратор здійснює комплекс програмних, технологічних та організаційних заходів щодо захисту відомостей, що містяться у Реєстрі, від несанкціонованого доступу.</p> <p>Таким чином, Регіональний центр трансферу технологій не тільки не має доступу до відповідного Реєстру для перевірки відкритих кримінальних проваджень та виконання положень акту (Проекту), а й спроба доступу до такого Реєстру зазначеним Регіональним центром трансферу технологій буде несанкціонованою, а в деяких випадках може призвести до порушення таємниці досудового розслідування.</p> <p>Перевірка ділової репутації за критерієм «шахрайство» Регіональним центром трансферу технологій також є недоцільною, оскільки вказане правопорушення підпадає під склад кримінального, а останнє також перевіряється, про що зазначено у вказаному Абзац 2 пункту 15 Проекту</p>	
--	--	--	--

		(перевірка судових кримінальних справ).	
	<p>Оцінювання бізнес-плану отримувача здійснюється за критеріями, зазначеними у договорі про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво, зокрема: кредитна історія; власний внесок; наявність власних активів; досвід ведення бізнесу; життєздатність бізнес-ідеї; реалістичність бізнес-плану.</p>	<p>Абзац 3 пункту 15 Проекту доцільно викласти в наступній редакції: «Оцінювання бізнес-плану отримувача здійснюється за наступними критеріями: кредитна історія; власний внесок; наявність власних активів; досвід ведення бізнесу; освіта та кваліфікація працівників, яка допоможе реалізувати бізнес-план; перспективність бізнес-ідеї; ефективність реалізації бізнес-плану». Вважаємо за доцільне виключити словосполучення <i>«критеріями, зазначеними у договорі про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво»</i>, оскільки зазначений договір укладається між отримувачем гранту та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво, і в ньому можуть не міститись будь-які критерії оцінювання</p>	<p>Враховано. Пункту 15 проекту акта викладено у такій редакції: «Оцінювання бізнес-плану отримувача здійснюється за наступними критеріями: кредитна історія; власний внесок; наявність власних активів; досвід ведення бізнесу; освіта та кваліфікація працівників, яка допоможе реалізувати бізнес-план; перспективність бізнес-ідеї; ефективність реалізації та реалістичність бізнес-плану».</p>

		<p>Регіональним центром трансферу технологій. До того ж, самим Проектом не передбачено будь-яких вимог до такого договору.</p> <p>Вважаємо за необхідне додати до наведеного переліку критерій <i>«освіта та кваліфікація працівників, яка допоможе реалізувати бізнес-план»</i>. Кваліфікаційний критерій є важливим індикатором переваг бізнес-проекту та безпосередньо пов'язаний із критерієм <i>«досвід ведення бізнесу»</i>. Крім того, згідно із формою бізнес-плану, яка планується для використання як шаблон для оформлення бізнес-плану при наданні заяви на отримання гранту на створення або розвиток переробних підприємств відповідно до проекту Постанови Кабінету Міністрів України від 27 червня 2022 р. № 739 «Про затвердження Порядку надання Грантів на створення або розвиток переробних підприємств», одним із основних елементів бізнес-плану є навички та компетенції, які складаються із попереднього досвіду (все, що стосується реалізації бізнес-плану) та відомостей щодо освіти та кваліфікації, яка допоможе реалізувати бізнес-план. Крім того, вважаємо за доцільне використовувати словосполучення</p>	
--	--	--	--

		<p><i>«перспективність бізнес-ідеї»</i> (на заміну: <i>«життєздатність бізнес-ідеї»</i>). Таким чином точніше відображається зміст вказаного критерію. До того ж, згідно із положеннями Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств, які затверджені наказом Міністерства економіки України від 06.09.2006 № 290, головним елементом на підготовчому етапі є формування перспективної бізнес-ідеї, яка являє собою ідею виробництва нової продукції (надання нових послуг, виконання робіт), впровадження нового технічного, організаційного або економічного рішення тощо. Крім того, на підставі аналізу технічної можливості підприємства, відгуків покупців, результатів випуску такої ж або аналогічної продукції конкурентами, пропозицій працівників підрозділу маркетингу, результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, підприємство обґрунтовує перспективність бізнес-ідеї. Вважаємо за доцільне використовувати словосполучення <i>«ефективність реалізації бізнес-ідеї»</i> (на заміну:</p>	
--	--	---	--

		«реалістичність бізнес-плану»). Таким чином точніше відображається зміст вказаного критерію. До того ж, згідно із положеннями Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств, які затверджені наказом Міністерства економіки України від 06.09.2006 № 290, ефективність бізнес-плану є основним розділом при його складанні.	
--	--	--	--

Додаткові зауваження

до проєкту постанови КМУ «Про затвердження Порядку надання фінансової підтримки на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування», надані комісією Вченої Ради Київського політехнічного інституту ім. Ігоря Сікорського

Комісія Вченої Ради КПІ ім. Ігоря Сікорського з підготовки пропозицій до законодавчих і нормативних документів, розглянула проєкт Порядку надання фінансової підтримки на створення високотехнологічних виробництв за участю закладів вищої освіти та наукових установ на умовах співфінансування, що пропонувався для громадського обговорення, та звертає увагу на таке.

Запропонований проєкт потребує редакційного корегування та приведення у відповідність до чинного законодавства. Зокрема:

1. Вважаємо за доцільне в п.3 визначити Отримувача» та «Надавача» гранту; в п.8 конкретизувати Сторони договору
2. Потребує конкретизації або редакційного доопрацювання п.9 вказаного Порядку: «9. Заявку на участь у конкурсі подають: суб'єкти господарювання, засновниками яких є тільки фізичні особи - громадяни України, які: ...»

незрозумілим є відносно якого суб'єкта – суб'єкта господарювання чи засновників таких суб'єктів господарювання – сформульовані наступні вимоги.

В той же час не всі сформульовані вимоги можуть стосуватися однієї або іншої категорії суб'єктів:

в тому випадку, якщо ці вимоги стосуються саме суб'єкта господарювання, яким може бути лише юридична особа (про що вказано в проєкті, що розглядається), то недоцільним є вимога щодо «відсутності рішення суду, яке набрало законної сили, про притягнення до кримінальної відповідальності за корупційне правопорушення», оскільки юридичні особи до кримінальної

відповідальності не притягаються. До юридичних осіб можуть бути застосовані заходи кримінально-правового характеру. Крім того, Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб, відомостями з якої пропонується підтверджувати одну з вказаних у п.9 вимог, є банком відомостей, створеним для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які є внутрішньо переміщеними.

В тому випадку, якщо ці вимоги стосуються засновників суб'єктів господарювання – фізичних осіб, то не зрозумілими є вимоги щодо їх господарської діяльності, оскільки вимоги, що засновниками суб'єктів господарювання можуть бути лише фізичні особи – підприємці ні проектом, ні жодним нормативно-правовим актом не передбачено.

3. Вважаємо за доцільне конкретизувати та привести у відповідність до чинного законодавства також критерії ділової репутації, що пропонуються в п.15 проекту

4. Потребують доопрацювання положення щодо договору про взаємодію між суб'єктом господарювання та закладом вищої освіти, науковою установою за участю якої створюється високотехнологічне виробництво, та договором на отримання гранту (вимоги до таких договорів; етапи укладання тощо)

Звертаємо також увагу, що відповідно до Господарського кодексу України (ч.4 ст.179) сторони не можуть відступати від умов типового договору, тоді як примірний договір має рекомендаційний характер (п.16 проекту).

Додаткові зауваження враховано.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Проект акта, допрацьований за результатами громадського обговорення, буде надіслано до заінтересованих центральних органів виконавчої влади для погодження в установленому законодавством порядку.

**Генеральний директор
директорату науки та інновацій**

Ігор ТАРАСОВ